Адыгэ макъ

№ 168 (19682)

2010-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

ШЫШЪХЬЭIУМ и 27-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИIЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Яблоновскэм поликлиникакIэ къыщызэIуахыгъ

Тэхъутэмыкъое районым ипоселкэу Яблоновскэм щагъэпсыгъэ муниципальнэ поликлиникэм икъызэIухын фэгъэхьыгъэ торжественнэ зэхахьэу тыгъуасэ щыIагъэм хэлэжьагъ Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан. МэфэкI Iофтхьабзэм къекIолIагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, муниципальнэ образованиехэм япащэхэм ащыщхэр, федеральнэ ыкIи республикэ къулыкъухэм, ведомствэхэм, гъэIорышIапIэхэм япащэхэр, медицинэм иIофышIэхэр, псэолъэшIхэр, нэмыкIхэри.

Торжественнэ зэхахьэм республикэм ипащэ пэублэ псалъэ къыщишIызэ къэзэрэугъоигъэхэм зэкIэми игуапэу къафэгушIуагъ.

— Непэ тицIыфхэм ящыIэкIэпсэукIэ нахьышIу шIыгъэным, ахэм яфэIо-фашIэхэр шапхъэхэм адиштэу зэшIохыгъэным Урысыем ипащэхэм тынаIэ атырытагъадзэ, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан. — Псаунығъэр къэухъумэгъэным иучреждениехэм алъэныкъокIэ уIабэмэ, ахэм яшIын, ягъэцэкIэжьын ыкIи язэтегъэпсыхьан мы аужырэ илъэситIурэ ныкъорэм къыкIоцI сомэ миллион 660-м ехъу республикэм ащыпэIудгъэхьагъ. Непэ къызэIутхырэ поликлиникэм ишIын зэкIэмкIи сомэ миллиони 133-рэ текIодагъ. Ащ щыщэу республикэ бюджетым къытIупщыгъэр сомэ миллион 47-рэ фэдиз. Социальнэ мэхьанэ зиIэ объектхэм яшIын мэхьанэшхо зэриIэр къыдэтлъытэзэ, тапэкIи а лъэныкъом тынаIэ тедгъэтыщт. Аужырэ шапхъэхэм адиштэу гъэпсыгъэ поликлиникэм ишIын пылъыгъэ псэолъэшIхэм «шъопсэу» ясIомэ сшIоигъу. Районым, поселкэу Яблоновскэм ащыпсэухэрэм джыри зэ сыгу къыздеIэу сышъуфэгушIо, псаунығъэ пытэ шъуиIэу, шъуузынчъэу шъущыIэнэу шъуфэсэIо. Амалэу щыIэмкIэ IэпыIэгъу тыкъышъуфэхъузэ тшIыщт.

Медицинэм иIофышIэхэм, цIыф къызэрыкIоу къэзэрэугъоигъэхэм джащ фэдэу къафэгушIуагъэх ООО-у «Автобан-Къыблэ» зыфиIорэм идиректорэу Шъхьэлэхъо Азмэтрэ муниципальнэ образованиеу «Тэхъутэмыкъое районым» иадминистрацие ипащэу Пщыдатэкъо Ризорэ.

АР-м и Президентрэ район администрацием ипащэрэ нэужым лентэ плъыжьыр зэпаупкIи, цIыфхэр бэшIагъэу зэжэгъэхэ поликлиникэр торжественнэу къызэIуахыгъ.

Iофтхьабзэр зэрэкIуагъэм фэгъэхьыгъэ игъэкIотыгъэ тхыгъэ тигъэзет къыхиутыщт.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Ушэтынхэм къагъэлъэгъуагъэр

2009-рэ илъэсымкIэ субъектхэм ягъэцэкIэкIо хабзэ иорганхэм яIофшIэн шIуагъэ къытэу зэрэзэхащагъэм ехьылIэгъэ ушэтынхэм якIэуххэр Урысые Федерацием регион хэхъонығъэмкIэ и Министерствэ къыхиутыгъэх. Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъо щыгъэнэфэгъэ шапхъэхэм атетэу, Урысые Федерацием и Президент и Указ диштэу илъэсищ хъугъэ ащ фэдэ ушэтынхэр зызэхащэхэрэр.

ЯIофшIэн шIуагъэу къытырэм зэрэхэхъуагъэмкIэ регионхэм ярейтинг Адыгэ Республикэм я 9-рэ чIыпIэр щиубытыгъ, лъэныкъо пстэури къызыщыдэлъытэгъэ пчъагъэхэмкIэ я 21-рэ чIыпIэр ыубытыгъ. Къэралыгъом игъэIорышIэнкIэ шIуагъэ къэзымытыщтыгъэ хъарджхэм республикэм къащыщыкIагъэу экспертхэм алъытагъ, процентi 2,8-м текIи, ар процент 1,3-м нэсыгъ.

Социальнэ-экономикэ хэхъонығъэм илъэныкъо пстэуми ушэтынхэм щалъыIэсыгъэх. Экономикэмрэ къэралыгъо гъэIорышIэнымрэкIэ Адыгэ Республикэм апэрэ чIыпIэр ыубытыгъ. Псаунығъэм икъэухъумэнкIэ тирегион я 11-рэ чIыпIэр ыубытыгъ. Экспертхэм зэрэхагъэунэфыкIырэмкIэ, мы аужырэ илъэсищым къыкIоцI шIуагъэ къэзымытырэ хъарджхэу Адыгеим щашIыгъэхэм къакIичыгъ.

Псаунығъэм икъэухъумэн, гъэсэнығъэм афэгъэзэгъэ учреждениехэр лэжьапкIэм итынкIэ системакIэм 2009-рэ илъэсым техьагъэх (процент 83-рэ ыкIи процентi 100-рэ). Медицинэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ процент 91-м нэсэу Адыгеим шэпхъакIэхэм щатехьагъэх. Кризисым тызыщыхэтыгъэ 2009-рэ илъэсым ТСЖ-хэм агъэIорышIэрэ унэхэу фэтэрыбэу зэхэтхэм япчъагъэ Адыгеим щыхэхъуагъ, ар процентi 3 хъущтыгъэмэ, процент 18-м нэсыгъ.

Ушэтынхэм къызэлъыхырагъэубытэгъэ лъэныкъо шъхьаIэхэр — экономикэ хэхъонығъэр, цIыфхэм федэу къаIэкIахьэрэр, псаунығъэм икъэухъумэн, ЖКХ-р, унэ псэолъэшIыныр, гъогу хъызмэтыр, цIыфхэм ящынэгъончъагъэ къыдэлъытэгъэныр ыкIи къэралыгъо гъэIорышIэныр. Мыщ дэжьым етIани къыщыдалъытагъэх бюджет мылъкур шIуагъэ къытэу зэрагъэфедэрэр, гъэцэкIэкIо хабзэм иорганхэм яIофшIэн икIэуххэм цIыфхэм уасэу къаратыгъэр.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан Кытэ ыкъом фэкIо

Лъытэныгъэ зыфэтшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Адыгэ Республикэм и Президент!

Пушкинскэ унэу «Зеленая лампа» зыфиIорэм узэрэфэгушIуагъэр Краснодар краим и Мостовской район щыпсэухэрэм лъэшэу гуапэ ащыхъугъ.

Илъэс 15 хъугъэу Урысые Федерацием икъэралыгъуабзэ — урысыбзэр, Пушкиным итворческэ кIэн зыгъэлъэпIэрэ Пушкинскэ объединением иIофшIэн ифэшъошэ уасэ Темыр Кавказым, Къыблэ федеральнэ шъолъырым ипрезидентхэмкIэ о зыр ары къыфэзышIыгъэр.

Адыгэ лъэпкъым иижъырэ культурэ, ныбджэгъу, зэкъош зэфыщытыкIэхэм мэхьанэшхо ятэты. Урысыер «зэдытиунэу» о олъытэ, Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэм язэгъунэгъушIу зэфыщытыкIэхэр къагъэгъунэ зэрашIоигъомкIэ къэралыгъо хабзэм иорган пстэури адеIэнхэ фаеу игъоу олъэгъу. Сыд фэдэрэ лъэныкъокIи — экономикэмкIи, культурэмкIи, просветительствэмкIи Адыгэ Республикэр ары Краснодар краим нахь пэблагъэр.

Мостовской районым, поселкэу Мостовскоим ащыпсэухэрэмрэ шъуиреспубликэ исхэмрэ азыфагу бэшIагъэ зэпхынығъэ пытэ илъ зыхъугъэр. Мостовской Пушкинскэ унэу «Зеленая лампа» зыфиIорэм адыгэхэм яшэн-хабзэхэм язэгъэшIэн фэгъэхьыгъэ зэIукIабэ зэхещэ. АщкIэ лъэшэу тафэраз Адыгэ Республикэм итхакIохэм я Союзи, ащ ипащэу, тхэкIо цIэрыIоу МэщбэшIэ Исхьакъи.

МэщбэшIэ Исхьакъ къызэрэддыригъэштагъэм ишIуагъэкIэ 2003-рэ илъэсым жъоныгъуакIэм и 23-м урысыбзэм фэгъэхьыгъэ тамыгъэ типоселкэ щыдгъэуцугъ, мемориальнэ пхъэмбгъум И.Ш. МэщбашIэм ыцIэ тетхагъ.

Пушкинскэ унэм иIофышIэхэр къуаджэхэу Фэдз, Кощхьаблэ яадминистрациехэм бэрэ зэраIукIэхэрэм тегъэгушIо, Пшызэ шъолъыр итхакIоу, «Зеленая лампа» зыфиIорэм иныбджэгъоу, Урысые Федерацием итхакIохэм я Союз хэтэу Гарий Немченкэм, къалэу Мыекъуапэ и Гупчэ библиотекэ зэпхынығъэу къыддыряIэм осэшхо фэтэшIы.

«Зеленая лампа» зыфиIорэм иIофышIэу Къурмалый Аллэ Зузэ ыпхъум лъэпкъхэм язэпхынығъэ пытэнымкIэ, адыгэ культурэм и Гупчэ Краснодар краим щызэхэщэгъэнымкIэ Iофышхо ышIагъ.

Къалэу Москва парадыр зыщыкIощт мафэм ехъулIэу укъызэрэтфэгушIуагъэм гушхонығъэ къытхилъхьагъ.

Фашизмэм, терроризмэм ябэныжьыгъэнымкIэ тилъэпкъхэм язықIынығъэ кIочIэшхо зэриIэм ар ишыхьат хъугъэ.

Мостовской районым о узэрэщашIэрэр шъуиреспубликэ икъэралыгъо, иобщественнэ щыIэнығъэ изэхэщэкIо чанэу, Урысыем ипросветительствэкIэ IофышIэ инэу ары.

Къалэу Мыекъуапэ иапшъэрэ еджапIэ щебгъэджагъэхэм осэшхо къыпфашIы, технологическэ университетым иректорэу узэрэщытыгъэм имызакъоу, кIэлэегъэджэ дэгъоу зыкъэбгъэлъэгъуагъ, шъуиреспубликэ, Урысыем ялIэуж заулэмэ гъэсэнығъэпIуныгъэ дэгъу ябгъэгъотыгъ.

УкъызытфэгушIо нэуж поселкэу Мостовскойми, Фэдзи торжественнэ зэхэсыгъохэр ащыкIуагъэх, зэныбджэгъунығъэм, зэгурыIонығъэм Урысыеми, ти Къыблэ федеральнэ шъолъыри мамырнығъэмрэ зэпхынығъэхэмрэ ащагъэпытэнхэ зэралъэкIыщтым ахэм тащатегущыIагъ.

Лъытэныгъэ къыпфэзышIхэу, Мостовской къэлэ псэупIэм ипащэу С.А. БУГАЕВ

Мостовской Пушкинскэ унэу «Зеленая лампа» зыфиIорэм ипащэу, Армавирскэ православнэ-социальнэ институтым икIэлэегъэджэ гъэшIуагъэу М.В. СЕМЕНОВ

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо наградэхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехьылIагъ

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан Родинэр къыухъумэзэ лIыблэнэгъэ ин зэрэзэрихьагъэм, лъэпкъ зэгурыIоныгъэмрэ Адыгэ Республикэм щыпсэурэ лъэпкъхэм язэкъошныгъэрэ ягъэпытэн, ныбжьыкIэхэм япатриотическэ, яинтернациональнэ пIуныгъэ ышъхьэкIэ иIахьышхо зэрахишIыхьэрэм афэшI медалэу **«Адыгеим и Щытхъузехь»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Смирнов Геннадий Иван ыкъом — заом, IофшIэным, УIэшыгъэ КIуачIэхэм, Адыгэ Республикэм ихэбзэухъумэкIо органхэм яветеранхэм (пенсионерхэм) я Совет иобщественнэ организацие и Совет хэтым, 1945-рэ илъэсым ТекIоныгъэм и Парадэу щыIагъэм хэлэжьагъэм.

Адыгэ Республикэм икультурэрэ иискусствэрэ яхэхъоныгъэ яIахь зэрэхашIыхьэрэм фэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм инароднэ артист»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Сэкъурэ Ольгэ Хьэбалэ ыпхъум — культурэмкIэ къэралыгъо учреждениеу «Къэралыгъо музыкальнэ театрэм» щызэхэщэгъэ ансамблэу «Бжъэмый» зыфиIорэм иорэдыIо, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республик;

щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшху»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

КIокIо Бэлэ Джамалдин ыпхъум — апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «ИскусствэхэмкIэ Темыр-Кавказ къэралыгъо институтым» методикэмкIэ ыкIи фортепианэмкIэ икафедрэ ипащэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республик.

Адыгэ Республикэм инаукэрэ игъэсэныгъэрэ яхэхъоныгъэ яIахьышхо зэрэхашIыхьэрэм, IэпэIэсэныгъэшхо зыхэлъ специалистхэр къызэрагъэхьазырхэрэм афэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм наукэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшху»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Эртель Анатолий Григорий ыкъом — профессорым, юридическэ шIэныгъэхэмкIэ кандидатым, апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ автоном мыкоммерческэ организациеу «Московскэ социальнэ академие зэIухыгъэм» и Адыгэ къутамэ июридическэ факультет идекан;

щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм иапшъэрэ еджапIэ изаслуженнэ IофышI»** зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Малых Валерий Степан ыкъом — педагогикэ шIэныгъэхэмкIэ кандидатым, апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетым» теоретическэ физикэмкIэ икафедрэ идоцент;

Тихонова Аза Петр ыпхъум — филологие шIэныгъэхэмкIэ кандидатым, апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетым» инджылыз филологиемкIэ икафедрэ идоцент.

Гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэхъагъэхэр зэрэщишIыгъэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэныгъэмкIэ изаслуженнэ IофышI»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Уджыхъу Айщэт Хьалимэ ыпхъум — гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ специальнэ (коррекционнэ) еджэпIэ-интернатым» биологиемрэ химиемрэкIэ икIэлэегъаджэ.

Законностым игъэпытэнкIэ гъэхъагъэхэр зэришIыгъэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист»** зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Мейстер Верэ Михаил ыпхъум — Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ суд исудья;

Подгрушный Михаил Александр ыкъом — полковникым, Урысые Федерацием щынэгъончъагъэмкIэ и Федеральнэ къулыкъу Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэIорышIапIэ экономикэ щынэгъончъагъэмкIэ иотдел ипащэ.

Журналистикэм ихэхъоныгъэ иIахь зэрэхишIыхьэрэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Щыщэ Людмилэ Валерий ыпхъум — федеральнэ къэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Урысые къэралыгъо телевизионнэ, радиокомпанием» икъутамэу къэралыгъо телевизионнэ, радиокомпаниеу «Адыгея» зыфиIорэм телевидениемкIэ ипрограммэ зезыщэрэм.

Сатыум изегъэушъомбгъункIэ гъэхъагъэхэр зэришIыгъэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу **«Адыгэ Республикэм сатыумкIэ изаслуженнэ IофышI»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Чэужъ Зулимэ Нухьэ ыпхъум — пшъэдэкIыжьэу ыхьырэмкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиIэ обществэу «Южный» зыфиIорэм идиректор.

Промышленностым ихэхъоныгъэ иIахь зэрэхишIыхьэрэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу «**Адыгэ Республикэм промышленностымкIэ изаслуженнэ IофышI»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Попов Александр Владимир ыкъом — магистральнэ газрыкIуапIэхэм я Мыекъопэ линейнэ производственнэ гъэIорышIапIэ и Мыекъопэ газокомпрессорнэ къулыкъу — акционер обществэ шъхьэихыгъэу «Газпром» зыфиIорэм пшъэдэкIыжьэу ыхьырэмкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиIэ иобществэу «Газпром трансгаз-Кубань» зыфиIорэм икъутамэ технологическэ компрессорхэмкIэ имашинист.

ПсэолъэшIыным изегъэушъомбгъун иIахь зэрэхишIыхьэрэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм афэшI щытхъуцIэу «**Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшI»** зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэнэу

Тхьаркъохъо Азмэт Сэфэр ыкъом — пшъэдэкIыжьэу ыхьырэмкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиIэ обществэу «КIуай» зыфиIорэм ипсэолъэшI бригадэ ичырбыщзэтелъхьэ.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
шышъхьэIум и 24-рэ, 2010-рэ илъэс
N 93

Президентым иIофшIэгъу зэIукIэгъухэр

АР-м и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан Адыгеим икIыгъэ купэу Иорданиемрэ Израильрэ ащыIагъэм хэтыгъэхэм мы мафэхэм зэIукIэгъу адыриIагъ. РеспубликэмкIи, тилъэпкъэгъоу IэкIыбым щыпсэухэрэмкIи IофшIэгъэ мымакIэу яIэм фэшI пстэумэ апэу «тхьашъуегъэпсэу» къариIуагъ.

— УФ-м сыдигъокIи адыгэ диаспорэу IэкIыбым щыIэм ынаIэ тырегъэты, фэсакъы, — къыIуагъ ащ. — Адыгеири амалэу иIэмкIэ тилъэпкъэгъухэм IэпыIэгъу афэхъу, тапэкIи ащ къыщигъэкIэщтэп.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, лъэпкъ кIэлэцIыкIу ансамблэу «Нэфым» изэхэщакIоу КIэрмыт Мухьдинэ зипэщэ лIыкIо купыр тилъэпкъэгъухэр бэу зыщыпсэухэрэ къэралыгъохэм ащыIэныр хэбзэшIу хъугъэ. ЛIыкIо купым хэтхэми ахэм пшъэрылъэу яIэхэми илъэс къэс ахэхъо. Мары мы кIогъум бзэ зэгъэшIэным ыкIи культурэм алъэныкъокIэ исследованиехэр зышIыгъэ шIэныгъэлэжьхэр хэлэжьагъэх. Джащ фэдэу Инэм къэлэ псэупIэм ипащэу Хъоткъо Хъызыри купым хэтыгъ.

Купым хэтыгъэхэм Iофэу зэшIуахыгъэхэм республикэм ипащэ ащагъэгъозагъ. Ахэм къызэраIуагъэмкIэ, «Нэфым» чIыпIэ зэфэшъхьафхэм концертхэр бэу къащитыгъэх. КъэралыгъуитIум япащэхэм ялIыкIохэм зэIукIэгъоу адашIыгъэхэм къадыхэлъытагъэу Инэм къэлэ псэупIэмрэ Израиль ит къуаджэхэу Рихьаниерэ Кфар-Камэрэ зэпхыныгъэ зэдыряIэу экономикэм, спортым, бизнесым ыкIи культурэм алъэныкъокIэ Iоф зэрэзэдашIэщтым фэгъэхьыгъэ зэзэгъыныгъэм зэдыкIэтхагъэх. Ащ фэдэ зэIукIэгъухэм лъэныкъуитIумкIи федэ ахэлъэу, тилъэпкъ икультурэ лъыгъэкIотэгъэнымкIэ шIуагъэ къатыщтэу зэралъытэрэр КIэрмыт Мухьдинэ ипсалъэ къыщыхигъэщыгъ.

АР-м и Президент ипресс-къулыкъу.

Неущырэ мафэр зэлъытыгъэхэр

ШышъхьэIум и 25-м Адыгэ драматическэ театрэм гъэсэныгъэм иIофышIэхэм яреспубликэ зэIукIэ щыкIуагъ. Мыгъэ ар зишIэ шIэгъошIухэу, IэпэIэсэныгъэ зыхэлъ ныбжьыкIэхэр къыхэгъэщыгъэнхэм ыкIи ахэм IэпыIэгъу афэхъугъэным афэгъэхьыгъагъ.

2010-рэ илъэсым ищылэ мазэ Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым кIэлэегъаджэм и Илъэс къызэIуихызэ, «Наша новая школа» зыфиIорэ программэм мэхьанэу иIэр къыIуагъ. КIэлэцIыкIум ылъэкIыщтыр къызыщылъэгъорэ еджапIэу, ныбжьыкIэхэр еджэным, шIэныгъэм зыщапылъхэ, япсауныгъэ игъэпытэн дэлэжьэрэ еджапIэу ар гъэпсыгъэщт. Модернизацием елъытыгъэу профессиональнэ IофшIэным ныбжьыкIэхэр ащ щыфапIущтых.

Къэралыгъом ипащэ къызэриIуагъэмкIэ, ар охътэ кIэкIым телъытэгъэ проектэп, ар гъэсэныгъэм ылъэныкъокIэ чыжьэу кIорэ политикэу щыт. ЗишIэ шIэгъошIу кIэлэцIыкIухэр ыкIи IэпэIэсэныгъэ зыхэлъ ныбжьыкIэхэр къыхэгъэщыгъэнхэмкIэ ыкIи ахэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ системэ зэхэщэгъэныр анахь мэхьанэ зиIэ лъэныкъоу щыт. А Iофыгъом игъэкIотыгъэу зэIукIэм щытегущыIагъэх.

Ау адрэ илъэсхэм афэмыдэу мыгъэрэ зэIукIэр мэфэкI зышIыгъэ хъугъэ-шIагъэкIэ рагъэжьагъ. Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан иунашъокIэ республикэ целевой программэу «Адыгеим икIэлэцIыкIухэр» зыфиIорэм сэнаущыгъэ зыхэлъ кIэлэцIыкIухэм Iоф адашIэзэ гъэхъагъэхэр щызышIыгъэхэм зэрафэразэр зэрытхэгъэ тхылъхэмрэ ахъщэ шIухьафтынхэмрэ гъэсэныгъэм иIофышIэхэм аратыгъэх. Президентым ыцIэкIэ ахэм къафэгушIуагъ ыкIи шIухьафтынхэр къаритыжьыгъэх Премьер-министрэм игуадзэу Алексей Петрусенкэм.

Къыхагъэщыгъэхэм ащыщых Адыгэ къэралыгъо университетым хэт естественнэхьисап еджапIэм идиректорэу Мамый Даутэ, Кощхьэблэ районымкIэ Кощхьэблэ гурыт еджапIэу N 1-м идиректорэу Бэджэнэ Юрэ, Мыекъопэ гурыт еджапIэу N 7-м идиректорэу Наталья Бирюковар, Мыекъопэ лицееу N 19-м идиректорэу ГутIэ Ларисэ, Адыгэ республикэ гимназием идиректорэу КIыкI Нурыет ыкIи нэмыкIхэр.

СИХЪУ Гощнагъу.

ЯтIонэрэ чIыпIэр щиубытыгъ

Урысыем исуд приставхэм яинститут зыщыIэр илъэси 145-рэ зэрэхъурэм ипэгъокIэу сурэтэу тырахыгъэхэм язэнэкъокъоу (фотоконкурс) зэхащагъэм иапэрэ этап субъект пэпчъ щыкIуагъ. Ар УФ-м исуд приставхэм якъулыкъу АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ мы илъэсым имэлылъфэгъу мазэ зыщэкIом, ащ иIофышIэу Къуижъ Къэплъанэ текIоныгъэр къыщыдихыгъ. Джыри мары сурэтэу тырахыгъэхэм я Всероссийскэ зэнэкъокъоу Москва щыIагъэм «ШIушIэныр» зыфиIорэ лъэныкъомкIэ Къэплъанэ иIофшIагъэ анахь дэгъухэм ащыхалъытагъ.

Зэнэкъокъум пстэумкIи лъэныкъуитф къыдилъытэщтыгъ: «Служение закону», «Боевая подготовка», «Спортивная жизнь», «Ветераны ФССП России» ыкIи «Благотворительность». Суд приставхэм яIофшIэн общественностым уасэу фишIырэр нахь къэIэтыгъэныр, ащ къулыкъу щызыхьыхэрэм творчествэм ылъэныкъокIэ нахьыбэу чаныгъэ къызыхагъэфэным фэщэгъэнхэр ары зэхэщакIохэм пшъэрылъ шъхьаIэу зыфагъэуцужьыгъагъэр.

Къуижъ Къэплъанэ ятIонэрэ чIыпIэр къызэрихьыгъэ сурэтыр кIэлэцIыкIу Унэу Мыекъуапэ дэтым илъэситIукIэ узэкIэIэбэжьымэ къыщытырихыгъагъ.

УсэкIэ гъашIэр къыриIотыкIыгъ

Къат Фейсаль итхылъыкIэ ехьылIагъ

1978-рэ илъэсым Сириемрэ Иорданиемрэ хэшыпыкIыгъэ купэу зыплъыхьакIо агъэкIуагъэхэм сащыщыгъ. Иорданием икъэлэ шъхьаIэу Амман и Адыгэ хасэ нэIуасэ зыкъыщысфишIыгъ сипкъыгъуолэгъу кIэлэ тегъэпсыхьэгъэ ищыгъэм. БэкIэ сшъхьарэщы, пкъышIо, ынэ къаргъохэмкIэ къыпIогушIо, шхъомчышъо шъхьацыр кIыр ыпшъэ къыдаоу. Рэхьат, къарыушIу, фэсакъэу егупшысэзэ мэгущыIэ:

— СцIэр Фейсаль. Къатмэ сащыщ, — игъорыгъоу къыпедзэжьы, — сятэжъ пIашъэр Гъобэкъуай зыщыщыр.

— Гъобэкъуае сыкъекIы сэри, Къатмэ сащыщ, — сцIи кIысэгъэгъужьы зызгъэсэмэркъэузэ.

Хэгъэгухэм язэфыщытыкIэ къэфаби, зэхэхьанхэ алъэкIы зэхъухэм, IэкIыб къэралыгъохыгъэхэу Iоф ашIэ. Щагирэ адыгабзэмкIэ регъаджэх. Къалэу Амман дэсых.

Адыгэ намысыр зэрылъ унагъом щапIугъэ Фейсаль ныдэлъфыбзэр икъоу IэкIэлъэу, адыгэ шэн-зекIуакIэхэм арыгъуазэу къэтэджыгъ, ипшъэшъэищи ахилъхьагъ. Адыгэгъэ шхьэкIэфагъэр ягъусэу ыпIугъэх.

Адыгабзэр дэгъу дэдэу зышIэрэ Фейсаль игущыIэ зафэу, уигъэрэхьатэу, уемызэщэу кIыригъэщыщтыгъ. Непэ Адыгеим икIи Иорданием кIуагъэу неущ къэкIожьынэу къысщыхъущтыгъ, ащ изэкъуагъэп, макIэп сызIукIагъэр тилъэпкъэгъухэу араб хэгъэгухэм ащыпсэухэрэм яадыгабзэ чанэу, Фейсаль арапыбзэри игъусагъ иныдэлъфыбзэ, шIу дэдэу зэришIэрэм уехъырэхъышэжьынэу щытыгъэп. Зэрэфаеу гуеупкIы. Дэгъу дэдэу сшIэщтыгъэ, усакIом икъежьакIи сыщыгъуаз, иусакIи къэсэшIэ, иусэхэми сафэнэIуас, сыщытэу къэхъугъэхэри ахэт.

Араб хэгъэгухэм ащызэлъашIэщтыгъэ усэкIуагъ Фейсаль. Гъэзэтышхохэм къыхаутэу, журналхэм къарыхьэу щытыгъ. Араб тхэкIошхохэр, усэкIошхохэр инэIосэ къодыягъэхэп, иныбджэгъугъэх.

хэм арыс адыгэ цIыфхэр нахьышIоу зэрэшIагъэх, нахьыбэуи зэIукIагъэх.

Фейсаль плIэгъогогъо Кавказым ыкIи Адыгеим къэкIуагъ, 1993-рэ илъэсым Иорданием иделегацие щыщэу Адыгэ Дунэе конгрессэу щыIагъэм хэлэжьагъ. Мыекъуапи, Налщыки, Черкесски къыкIухьагъэх, Мыекъуапэ уни щищэфыгъагъ, иунагъокIэ къэкIожьыпэни имурадыгъэми, щыIэныгъэр къызэрэдэзекIуагъэр фэшъхьаф. АужырэкъэкIогъур 2009-рэ илъэсыр ары, Кавказым къэсыгъахэу, Шъачэ къыщысымэджагъ. А илъэс дэдэм зыдэсыгъэ къалэу Амман ищыIэныгъэ щиухыгъ, илъэс 66-рэм итэу.

ЦIыф IупкIэр дунэе литературэми щыгъуазэу, урыс классикэми хишIыкIэу, адыгэ тхакIохэм якъэлэмыпэ къыпыкIыгъэхэри ышIэу, ямызэщыжьэу къарыгущыIэщтыгъ. Ащ фэдагъ сурэтыри, орэдыри, фэшъхьафэу, къэпIон хъумэ, сыд фэдэрэ IофкIи сэнаущыгъэшхо хэлъыгъ.

Фейсаль дэхагъэм, шIум, зэфагъэм лъыхъу къодыещтыгъэп, янэ къыдилъфыгъэхэу хэлъыгъэх. ЫIгу хэпкIэгъагъэр Кавказым икъушъхьэхэр, ицIыфхэр, ипсыхъохэр, имэзхэр, ижьы къабз. Адыгеир ылъ щыщыгъ, янагъ, ятагъ, ыкъошыгъ. Езэщыхэнэу щытыгъэп.

Къат Фейсаль 1943-рэ илъэсым Иорданием ит адыгэ къуаджэу Наур къыщыхъугъ. Къызэрыхъухьэгъэ унэгъо Iужъум гукIэгъурэ шъхьэлъытэжьырэ илъыгъ. Ятэу Хьисэмрэ янэу Фаридэрэ якIалэ адыгагъэ хэлъэу, нахьыжъхэр ылъытэу, нахьыкIэхэм гукIэгъу афишIынэу апIугъ, алэжьыгъ.

Ишъхьэгъусэ Щагирэу Хэкужъхэм япхъурэ Фейсалырэ пшъэшъищ зэдапIугъ. Анахьыжъыр — Суанд, агурэр — Ларис, анахьыкIэр — Эльза, щыми университетхэр къаузэрищэщтыгъ, пцIашхъоу рыгущыIэщтыгъ. Адыгабзэми реджэщтыгъ, рытхэщтыгъ.

АрапыбзэкIэ Фейсалым къикIырэр сэшхо. Арапыбзэр лъэш, ины, къэIокIабэ иI. Зы къэIуакIэу Фейсалым иIэр — сэшхоу хъущтымрэ мыхъущтымрэ зэгозыупкIырэр ары. УсакIоу Къат Фейсаль а гущыIэр ифэшъуашэу епэсыгъэ шъыпкъ. Хъущтымрэ мыхъущтымрэ итворчествэ щызэЯфэмэ-бжъымэ зэтехьажьэу, зэдэусэхэу, зэнэкъокъухэу макIэп сызэрарихьылIагъэр. Фейсаль зэралъытэрэм, шъхьэкIафэ къызэрэфашIырэм ишыхьатыгъ ныбджэгъубэу, цIыф гъэсагъэхэу ихьакIэщ зэпымыоу къихьэщтыгъэхэр. Ахэтыгъэх ахэм журналистхэри, гъэзетхэм, телевидением яIофышIэхэри, цIыф гъэсэгъэшхохэу шэнэгъу къыфэхъухэрэри. Пенсием окIофэкIэ телевидением щылэжьагъ, иIофшIэгъугъэхэми лъытэнығъэрэ шъхьэкIэфэныгъэрэ къыфашIыщтыгъ, ежьыри къыхэфэжьыщтыгъ. ОпсэуфэкIэ ары зыуж итыгъэр.

Тхылъ къыхэутытным фэчэф хъатэщтыгъэп. КъызэрэзгурыIощтыгъэмкIэ ыпэкIэ къэтыр нахьыбэу гугъэу, мыхъыжъахэу усэщтыгъэ, тхылъ ышIыным кIэхьажьынэу къыщыхъоу. Ыпсэ зыхэлъ Адыгеим ынэIу къэгъэзэгъагъ опсэуфэкIэ. ИчIыпIэ шIагъохэр шIошъоупсхэу, имэз дахэхэм ахэт чъыгхэм «къэрэу лъэкъо закъокIэ» яджэу, къэбэртэе тIуакIэм ипсыкъефэххэм ащыгушIукIэу, ыгъэшIагъоу Iошъхьэмафэ дэплъые, Домбай езэщырэп. Фэухырэп адыгэ чIыгужъыр, тыдэкIи щышIонэхьой, игупсэ закI.

Къат Фейсаль иусэхэр зыдэт тхылъ арапыбзэкIэ Амман къыщыдэкIыгъ, ищыIэныгъэ зиухыгъэм илъэс тешIагъэу. Тхылъым зэреджагъэр **«Сэшхуитф спкъы хэлъ»** (2010-рэ илъэс). Тхылъыр ыгъэхьазырыгъ араб тхакIоу докторэу Ахьмэд Нугъаини. Ащ деIагъэхэр усакIом иныбджэгъугъэ докторэу Тыгъужъ Ауныйрэ Фейсаль ишъхьэгъусэу Хэкужъ Щагирэрэ. Сурэтхэр сэ сшIыгъэх. НэкIубгъуишъэрэ шъэныкъорэ тфырэ тхылъыр мэхъу, усэ шъэныкъорэ плIырэ дэт.

«Тыгъэнэбзыйхэр» зыфиIорэ усэм авторым ыгу ихъыкIырэр къыщыреIотыкIы, шIулъэгъум, дэхагъэм, шIум афэусэшъ зэрэпсаоу къыхэтэуты:

УишIулъэгъу къин,
Ау уизэхашIэ сыщыщ.
Сиджанэ чэщыр
кIоцIыIыстагъ
Ошъогу бзыур игъусэу.
Хымэу хэхэсым сыщэпсэу.
Сыгу имыIэрыси
СIэ сыгум илъынтфэ
телъэу,
ПытэпIэ апчым къеджэ.
СэкIо, чъыгхэри
къыздэкIох,
Мэз жьау тэшIы бзыу
цIыкIухэми.
Гъунджэм ипщагъо набгъо
фэсэшIы,
Ишъхьаныгъупчъэ
зэмбэжъ (лилия къэгъагъ)
къикIыкIэу.
МыIэрысэм иIэшIу
сэушъэфы,
Сизакъоу сыуцэIунэу.
СишыкIэпщынэ ыгучIэ
мэкъамэ
ЦIыфы зыцIэм игуапэ
шъхьащихынэу.
ГъэшIэ утэшъуагъэм
сыкIэдэIукIызэ,
Сигукъао джанэ фэсэхъы.
Къэгъэгъэ зэмышъогъу-
хэмкIэ згъэжьаузэ,
Унэ-гупшысэр сэгъэпсы.
Дэпкъ шIыхьагъэхэмэ сарыс,
Дунаим ипсыжъ
сыщэщтэшъ.
Пшэхъуалъэм сигъашIэ
щызгъэкIуагъ,
Силъэуж пкIыжьыгъэ
хэкIодагъ.
Сарэчъэ гъогумэ,
Суфийхэм (икъоу Тхьэр
зышIошъ хъухэрэр) сафэдэу,
Гъогухэм сарэчъэ,
Сэхьапщэ, —

Гъунджэм сефэфэ.
УишIулъэгъупIэ сызефэм,
ЗэкIэ пчъэхэр гум
зыфыIусэхым,
ЗыдэсшIэжьыгъ сыбзыоу,
Шъоф кIым-сымым
сызэрэщыхъыерэр.
Нэбзыцмэ яжьаумэ анэсэу,
Мы чъыгым сызэхехы,
селъэгъу.
Ыгу къызызгъэкIыжьрэм
Зэманэу къысэрыкIуагъэр.
Ыгу фэмыщэчыжьэу
сегъае,
Чъыгэежъэу пытэу
алъытэрэм...
СызэIонэ, гупсэфым
сылъэхъу,
Пцелытхыр къыуфэу,
икъинхэр щызэпэкIых.
ШIулъэгъупсэхэм
яхэщэтыкI,
Псышъхьашъор къызэрегъалъ...
Чъыг хатэр къэкIо,
О унитIу ярозэхэр
къысеты.
Чъыг хатэр IокIыжьы,
Сыгу
уисэгъэбылъыхьажьы.

Арапыбзэм къырихи мы усэр адыгабзэм изылъхьагъэр Нэжьэ Мунзир.

Адыгэр къыгъэшIагъэм ыгу щыщыгъ Къат Фейсалэу араб хэгъэгум щыусагъэм. ЫIгуи ыпси хэлъыгъ! Ихэгъэгу къимыхъухьагъэу имысыгъэми зы мафэ щыгъупшагъэп, IэкIыб ышIыгъэп, къыфигъэзэжьыныр ыгу имыкIыхэзэ идунай ыхъожьыгъ, Тхьэм джэнэт лъапIэр къырет.

Усэ шъэныкъорэ плIырэу тхылъым къыдэхьагъэхэр адыгабзэкIэ зэдзэкIыгъэхэу адыгэхэм аIэкIахьэхэмэ, адыгэ хъарзынэщым хэхьанэу къысшIошIы, арап культурэм имызакъоу.

УсакIор щыIэзэ зыкIэхъопсыщтыгъэу фэмыгъэцэкIагъэр (щымыIэжьыми адыгабзэкIэ итхылъ къыдэгъэкIыгъэмэ) зэшIуахыгъагъэмэ, ишIуагъэ къэкIонэу къысщэхъу.

КЪАТ Теуцожь.

Сурэтхэм арытхэр: **усакIоу Къат Фейсаль; тхылъым ыкIышъо итеплъ.**

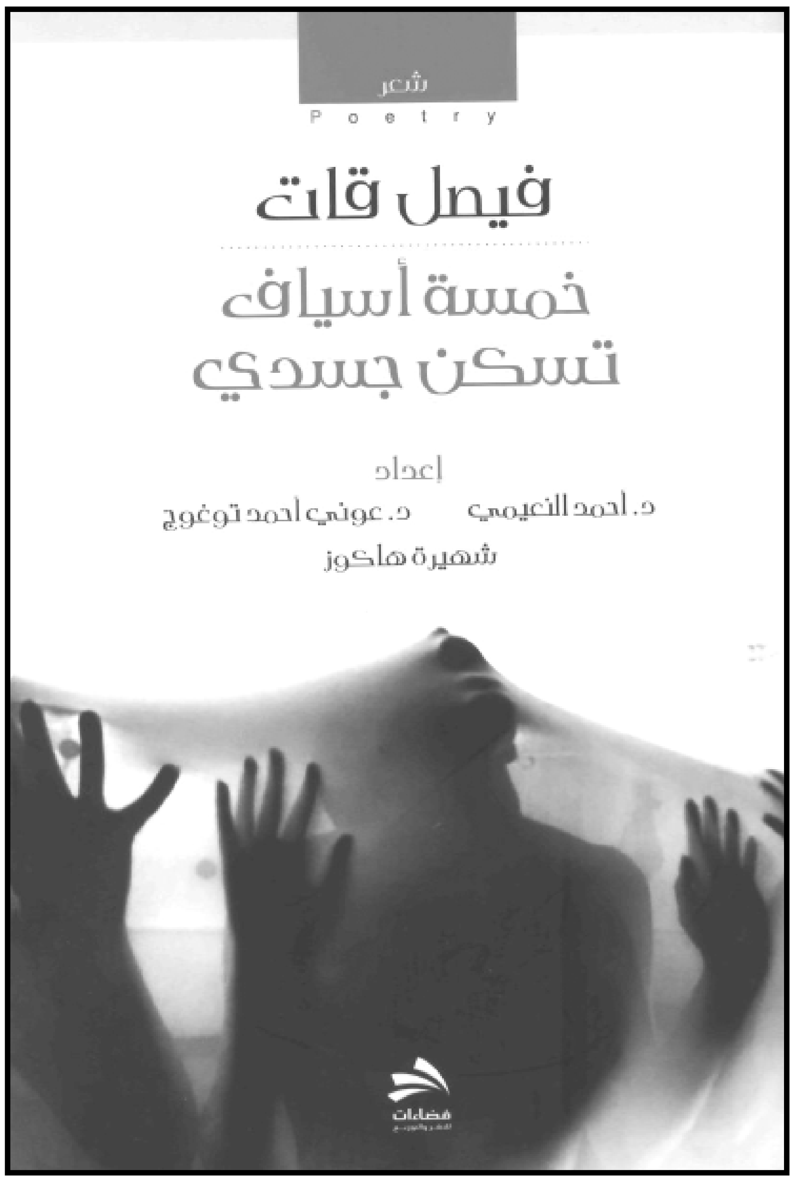

Театрэмрэ лъэхъанымрэ

Узэплъырэр уищыIэныгъэ къыхэрэнэжь

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ илъэс IофшIэгъур зэрэригъэжьагъэм фэгъэхьыгъэу Урысые Федерацием инароднэ артистэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу, медалэу «Адыгеим и Щытхъузехьэр» къызыфагъэшъошагъэу, республикэ театрэм ирежиссер шъхьаIэу Кукэнэ Муратэ гущыIэгъу тыфэхъугъ.

— ГухэлъышIухэр тиIэхэу тиIофшIэн едгъэжьэжьыгъ, — еIо Кукэнэ Муратэ. — КIэу дгъэуцущт спектаклэмэ тягупшысэ, тирепертуар хэтхэм Iоф адэтэшIэ.

— Кадрэмэ татегущыIэ сшIоигъу. Зыгорэхэри театрэм IукIыжьыгъэх, кIэу шъуштагъэхэри тшIэнхэу тыфай.

— Тирежиссер цIэрыIоу ТхьакIумэщэ Налбый сымадж, псынкIаIоу къыгъэзэжьы тшIоигъу. Москва щеджэгъэ режиссер ныбжьыкIэу Исуп Тимур театрэм тштагъэ, IофшIэныр ыублагъ. БэкIэ тызыщыгугъыщтыгъэ артисткэу Батыжъ Фатимэ Лъэпкъ театрэм IукIыжьыгъ. Унагъо ихьагъ, ишъхьэгъусэ зыдэс Санкт-Петербург кIожьыгъэу щэпсэу. Фатимэ зыхэлажьэщтыгъэ спектаклэхэр тапэкIи къэдгъэлъэгъощтых.

— «Сомэ мин 600»-м, «Шъузабэхэм», нэмыкIхэми роль шъхьаIэхэр Батыжъ Фатимэ къащишIыщтыгъэх.

— Нэхэе Мэрджанэт «Сомэ мин 600»-м Фатимэ ычIыпIэкIэ хэлэжьэнэу тэгъэхьазыры, нэмыкI зэхъокIыныгъэхэри тиIэщтых.

— 2009 — 2010-рэ илъэс IофшIэгъур сыд фэдэу шъугу къинэжьыгъа?

— Юбилей, нэмыкI зэхахьэу тиIагъэр макIэп. Тиартистхэу Мурэтэ Чэпае, Уджыхъу Марыет, дунаир зыхъожьыгъэ КIуращынэ Фатимэ, Жэнэ Нэфсэт, зэлъашIэрэ режиссерэу КIуращынэ Аскэрбый ятворчествэ тизэIукIэхэр афэгъэхьыгъагъэх.

— Кукэнэ Муратэ июбилей зэхахьи игугъу къэтшIын.

— Тхьаегъэпсэух къытфэкIуагъэхэр, къытфэгушIуагъэхэр.

— Юбилей зэхахьэхэр шъузэщытхъужьын къодыеу зэхашъущэхэрэп. ЗэIукIэмэ сыда анахьэу шъуазэрэщыгугъырэр?

— Якъоджэгъухэр, ныбджэгъухэр, хэбзэ къулыкъушIэхэр къызэрэкIохэрэм изакъоп къыхэдгъэщырэр. Артистым уасэ фэошIы, театрэм цIыфхэр къэкIох, культурэ щыIакIэм нахь куоу хэогъаплъэх.

— Лъэпкъ театрэр зыпкъ итэу Iоф ышIэным фэхьазырба? Кадрэхэм шъуащыкIэрэп ныIа?

— Шыкур тIон тлъэкIыщт. Ныбжь зэфэшъхьаф зиIэ артистхэр театрэм щэлажьэх. Тирежиссерхэм агъэуцурэ спектаклэмэ цIыфхэр къащэтхъух. Ахэджэго Мэджыдэ, ТхьакIумэщэ Налбый, ХьакIэгъогъу Къэсэй, КIуращынэ Аскэрбый, Сулейманов Юныс, Нэгъой Инвер, Хьакъуй Аслъан, Зыхьэ Заурбый, нэмыкIхэм яIофшIагъэ зэфэтэхьысыжьы, неущрэ мафэм ахэр дэгъоу фэлэжьагъэхэу сэлъытэ.

— Илъэс IофшIэгъум спектаклэу къэжъугъэлъэгъощтхэр лъэхъаным епхыгъэхэу къыхэшъохыха?

— Адыгэ классикэм хэхьэгъэ спектаклэхэр тиIэх. «Псэлъыхъохэр», «Дэхэбаринэ ихьакIэщ», «Сомэ мин 600», нэмыкIхэри. «Мэдэя» зыфиIорэр, «О, си Тхь, къысфэгъэгъу!», фэшъхьафхэри къэдгъэлъэгъощтых.

— Хэдзынхэр къэсых. «IэнатIэм игъэрхэм» дэгъуба ебгъэплъынхэкIэ.

— Ари дгъэхьазырыщт. Нарт эпосым щыщ спектаклэхэри тиIэх — ахэр урысыбзэкIэ къэтэшIых.

— Артистхэр дахэу сценэм къыщылъэгъонхэм шъупылъэу зэ къысэпIогъагъ.

— Ар типшъэрылъ шъхьаIэмэ ащыщ. Театрэм къэшъуапIэ къыщызэIутхыгъ. Гъунджэм кIэрытэу артистыр къэшъо, зелъэгъужьы, уасэ зыфешIыжьы. Къашъом цIыфыр епIу. Артистым орэд къыIо зыхъукIэ амалэу ыгъэфедэрэми тынаIэ тет.

— «Наш Кавказский меловый круг» зыфиIорэ фестивалыр ятIонэрэу шъуиIагъ. Ящэнэрэр зэхэшъущэщтба?

— 2011-рэ илъэсым фестивалыр тиIэщт. Кавказ шъолъырым итеатрэхэр нахьыбэ хъухэу къедгъэблэгъэщтых. Дагъыстан щыщхэр ащ пае заулэрэ къыддэгущыIагъэх. Лъэпкъхэр зэфэзыщэрэ фестивальхэр лъэшэу тищыкIагъэх. Зэо-банэу Кавказ шъолъырым щыкIорэмэ тагъэгумэкIы. Тыфай мамырныгъэм игъэпытэн тызэгъусэу тыдэлэжьэнэу.

— Театрэхэр спектаклэхэмкIэ зэхъожьыщтыгъэх, зэлъыкIохэзэ нахьышIоу зэрэшIэщтыгъэх. Ащ къыфэжъугъэзэжьыщтба?

— АР-м и Лъэпкъ театрэ идиректорэу Зыхьэ Мэлайчэт ащ ишъыпкъэу пылъ. Абхъазым, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар краим пэшIорыгъэшъэу зэзэгъыныгъэхэр адэтшIыгъэх. Ежьхэри тадэжь къэкIощтых, тэри хьакIэу тафэкIощт.

— Мурат, Iоф дэгъу къэпIуатэрэр, ау мафэу къызыщыжъугъэлъэгъощтхэм «Налмэсым», «Ислъамыем» е тиартист цIэрыIомэ ащыщ яконцертхэр зыщыкIощтхэм тефэхэу бэрэ къыхэкIы.

— Къыбдесэгъаштэ. Ащ фэгъэхьыгъэу «Адыгэ макъэм» къыхиутыгъэм теджагъ. Гъэзетым темэу къыIэтырэр тэрэз. ГущыIэм пае, Нэхэе Тэмарэ, Кушъэкъо Симэ, Кавказым иартист ныбжьыкIэмэ яконцерт филармонием щызэхащагъэу а пчыхьэм тэри спектаклэр къэтэгъэлъагъо. ЦIыфхэр зыдэкIощтхэр амышIэу гъогум къытетэгъанэх.

— Гузэгъабгъэхэри ащ къыхэкIых. Артист цIэрыIом иконцерт узымыкIокIэ угукIэ урэхьатырэп.

— Артистым елъэгъуба иконцерт къэкIуагъэр. КультурэмкIэ Министерствэм зэпхыныгъэу дытиIэр дгъэпытэщт, Iофым хэкIыпIэ къыфэдгъотыщт.

— Адыгабзэм изэгъэшIэнрэ театрэмрэ язэпхыныгъэхэм уакъытегущыIэнэу уфаеба?

— «Сиадыгабз» зыфиIорэ спектаклэр Тыркуем илъэс къэс тэщэ, тыфай нэмыкI спектаклэхэр АР-м, Краснодар краим къащыдгъэлъэгъонэу. Узэплъырэ спектаклэм зыгорэм уфищэн, уищыIэныгъэ къыхэнэжьын фае. ПсынкIэу пщыгъупшэжьырэм цIыфыр ыпIоу, шIум фигъасэу слъытэрэп. Адыгабзэр сценэм нахьышIоу щыдгъэфедэным тыпылъ. Къуижъ Нэфсэт театрэм адыгабзэмкIэ иупчIэжьэгъоу тштагъэ. ШIэныгъэлэжьмэ, театрэр зикIасэмэ ащкIэ Iоф адэтшIэщт.

— КIэу жъугъэуцущт спектаклэхэр къэпIуагъэхэп.

— Тахэплъэ драматургхэм къытатыгъэхэм, къахэтхын дгъотынэу сэгугъэ.

— Урыс-кавказ заом бэрэ тытегущыIэ, ау ащ ехьылIагъэу зы спектакли джырэ нэс агъэуцугъэп.

— Iоф къызэрыкIоу ар тлъытэрэп. Дгъэуцущт, ау уахътэу ар зыхъущтыр къыосIонэу сыхьазырэп.

— Шъуигухэлъ благъэхэр къытфэIуатэхэба?

— ТхэкIо цIэрыIоу Къуекъо Налбый фэгъэхьыгъэ пчыхьэзэхахьэу Москва Iоныгъом и 1-м щыкIощтым тыхэлэжьэщт.

— Москва бжыхьэм о уитворчествэ ехьылIэгъэ зэхахьэри щыкIощта?

— Зыфагъэхьазыры. Уахътэр къызысыкIэ, ащи тытегущыIэн. Мыгъэ тиартистхэу Пэрэныкъо Чэтибэ, Джолэкъо Рэщыдэ япчыхьэзэхахьэхэр театрэм щыкIощтых. IофшIэнэу тиIэр макIэп. Тафэраз ти Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан, Правительствэм, нэмыкIхэм. ТызэгурэIо, IэпыIэгъу къытфэхъух.

— Ежъугъэжьэгъэ Iофхэр лъыжъугъэкIотэнхэу, тIысыпIэ нэкI щымыIэжьэу шъуиспектаклэмэ цIыфхэр яплъынхэу шъуфэсэIо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: **Урысыем инароднэ артистэу Кукэнэ Мурат.**

КЛУБЭУ «ШЪО IЭГУАОМ» ИЗЭНЭКЪОКЪУХЭР

Адыгэкъалэ дышъэ медальхэм афэбанэ

<u>ТелефонкIэ къатыгъ</u>. Санкт-Петербург къэбар гушIуагъоу къикIырэмэ тагъэгушхо. Урысыем футбольымкIэ иклубэу «Шъо Iэгуаом» икIэух зэнэкъокъумэ Адыгэкъалэ икIыгъэ кIалэхэр ахэлажьэх. Тренерэу Хьаджэбыекъо Мурат зипэщэ командэм зэкIэ иешIэгъухэр къыхьыхи, апэрэ чIыпIэм фэбэнэнэу фитыныгъэ иIэ хъугъэ.

Адыгеир — Удмуртиер — 4:0.

ШышъхьэIум и 25-м Санкт-Петербург щызэдешIагъэх.

Къэлапчъэм Iэгуаор дэзыдзагъэхэр: ПчыхьалIыкъо Руслъан, Уджыхъу Рэмэзан, Хьаджэбыекъо Къэплъан, ЛIыIэпэ Аслъан.

Адыгэ Республикэм ичемпионэу Адыгэкъалэ икомандэ ешIэгъоу Санкт-Петербург щыриIагъэхэр тигъэзетеджэмэ ашIогъэшIэгъоныщтэу тэлъытэ.

Адыгеир — Вологдэ хэкур — 4:0
Адыгеир — Башкириер — 1:0
Ленинград хэкур — Адыгеир — 0:7
Адыгеир — Удмуртиер — 4:0
Адыгеир — Белгород хэкур — непэ зэдешIэнхэу щыт.

Аужырэ зэIукIэгъум тикомандэкIэ мэхьанэ иIэп, апэрэ чIыпIэр купэу зыхэтым къыщыдихыгъ.

ЯтIонэрэ купым Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ Владивостокрэ якомандэхэр нахь щылъэшых. ШышъхьэIум и 28-м финалым хэхьагъэхэр зэдешIэщтых. Адыгэкъалэ икомандэ дышъэ медальхэм зэрафэбанэрэр тренер шъхьаIэу Хьаджэбыекъо Муратэ къытиIуагъ.

Ленинград хэкум ипсэупIэ дахэхэр тифутболистхэм тыгъуасэ зэрагъэлъэгъугъэх, музейхэм, революционнэ, лIыхъужъ ыкIи лэжьэкIо щытхъум япхыгъэ тарихъ чIыпIэхэм ащыIагъэх.

Адыгэкъалэ футболымкIэ ифедерацие итхьаматэу Уджыхъу Байзэт къытиIуагъэми узэгупшысэн хэлъ. Къалэм щыщхэр яфутбол командэу Санкт-Петербург щешIэрэм лъэплъэх, фэгумэкIых. Адыгэ быракъыр зыIэтыгъэ унагъохэри къахэкIыгъэх. Апэрэ чIыпIэм фэгъэхьыгъэ зэIукIэгъоу С.-Петербург щыкIощтым ежэх, дышъэ медальхэр къахьынхэу мэгугъэх.

Адыгэкъалэ ифутболист ныбжьыкIэхэр джыри еджакIох. Арэу щытми, хэгъэгум шIукIэ щашIагъэх, Адыгэ Республикэм ищытхъу спортышхом щаIэтыгъ. Адыгэкъалэ икомандэ С.-Петербург ешIэгъуиплI щыриIагъ, зэ нэмыIэми икъэлапчъэ Iэгуаор дигъэкIыгъэп. Гъэхъагъэу ышIыгъэр кIэух ешIэгъум щылъигъэкIотэнэу, дышъэ медальхэр къыдихынхэу Тхьэм телъэIу.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаIэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкIэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкIыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкIэ зэтемыфэн ылъэкIыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкIи къэзытхыгъэхэм аIэкIэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 5245
Индексхэр 52161 52162
Зак. 2419

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00